No. 1417 Zaterdag 25 Februari 1911. 28ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

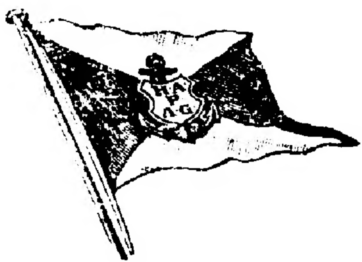
WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao 24 Februari

DE HAMBURG-AMERIKA-LIJN

De Hamburg-Amerika-lijn of eigenlijk de (*H(amburg) — A.(merikanische) —P.(acketfahrt) — A.(ctien) G.(eselschaft*) en bij afkorting Hapag-lijn is tegenwoordig de grootste Stoombootreederij der wereld. Zij werd gesticht in 1847 met een kapitaal van 450.000 mark door de Hamburgers Godeffroy, Merck, Bolten, Laëisz, e. a. en opende toen de vaart op New-York met 3 zeilschepen in maandelijkschen dienst. Doch reeds in 1856 moesten die zeilschepen plaats maken voor de eerste stoomers de *Borussia* en *Hammonia* elk van 2026 Reg. Ton loopend 12.5 knoop. Van dien tijd dagteekent de eerste geregelde stoomvaartverbinding van Duitschland met New-York.

Het is niet mogelijk de geheele ontwikkelingsgeschiedenis dezer machtige maatschappij van het stichtingsjaar tot op heden te volgen. De ontzaggelijke vooruitgang zal men het best leeren kennen door een vluchtig overzicht van den tegenwoordigen toestand en de uitbreiding, die in 't afgeloopen jaar de lijnen dezer Mij. ondergingen.

Afgezien van omvangrijke veranderingen in het bedrijf, en verbeteringen in verschillende routen, willen wij hier hoofdzakelijk de uitbreiding en vernieuwing, die de vloot dezer machtige reederij onderging, bespreken.

In het afgeloopen jaar werd de opdracht gegeven voor den aanbouw van 15 nieuwe stoomschepen, terwijl zij van twee (De *Persepolis* en de *Ekbatana*) door aankoop eigenaar werd. Van deze nieuwe schepen verdient op de eerste plaats vermelding een reuzenstoomboot van zulke grootte afmetingen, als tot nu toe nog niet gemaakt werd, met een inhoud van 50.000 bruto registerton; verder ook een vrachtboot waarvoor niet gewone stoommachines, maar motoren de drijfkracht zullen leveren. Reeds zijn 2 dezer nieuw gebouwde booten, elk van 8050 bruto Reg. Ton nl. de *Preussen* en de *Sachsen* in de vaart gebracht, en binnen kort zullen nog twee anderen van dezelfde tonnenmaat de *Bayern* en *Fürst Bülow* voor den dienst klaar komen. Van den anderen kant zijn in het afgeloopen jaar 9 bijna alle oude booten (nl. *Cristiania, Galicia, Hispania, Hoangho, Hoerde, Hungaria, Peiho, Scotia* en *Tsintau*) door verkoop uitgeschakeld; een boot *Lydia*, ging door stranding verloren. Wanneer al deze 15 nieuwe booten in de vaart zijn, zal de Hamburg-Amerika-Line over een vloot van 170 Oceaanstoomers kunnen beschikken en bovendien nog over talrijke hulpschepen, alles te zamen een vloot vormend van 389 schepen, waarvan de gezamenlijke tonnenmaat een millioen bruto Reg. Ton te boven gaat. Nog nooit is het gebeurd, dat een vloot van zulk een omvang onder een en dezelfde reederij-vlag is vereenigd geweest.

Het best nog kan men zich een voorstelling maken van den reuzenachtigen omvang van deze tonnenmaat, als men weet, dat al de zeestoomschepen van Italië niet meer dan 971.000 en die van Holland maar 970.000 bruto Reg. ton inhoud hebben. Die van Rusland bedraagt maar 820.000, van Zweden 787.000, van Oostenrijk-Hongarije slechts 756.000 Reg. ton.

Ook een vergelijking wat de kwaliteit betreft, valt nog meer ten gunste van deze maatschappij uit, wat wel niet betwijfeld kan worden, als men in aanmerking neemt gemiddeld genomen den jongen datum van aanbouw der schepen en de capaciteit en 't comfort harer passagiersbooten.

Verbeteringen in het bedrijf en veranderingen van den dienst hebben op bijna alle lijnen der maatschappij in het vorig jaar plaats gevonden. In den dienst op Noord-Amerika werd bij de lijn op New-York nog een 14 daagsche vaart voor personenvervoer naar Philadelphia ingevoegd. De lijn op West Indië en Mexico onderging een aanzienlijke wijziging door een nieuwe lijn om de 14 dagen van passagiers- en vrachtbooten tusschen New-York en de havens van Cuba, en door grootere en beter ingerichte booten voor de vaart op Mexico in te schakelen.

In den dienst op Zuid-Amerika werd het aantal routen met een nieuwe lijn over Spanje naar Bahia Blanca vermeerderd. De belangrijkste uitbreiding onderging de vaart op Oost-Azie. Door een schikking met de Duitsche Stoombootsmaatschappij *Hansa* kreeg de H.-A. lijn haar aandeel in het goederenvervoer naar Oost-Indië en als contraprestatie de *Hansa* een deel daarvan naar Oost-Azië. De vaart op Arabia-Persië onderging eveneens verbetering deels door vernieuwing der schepen, deels door Djibuti en Port Sudan als aanlegplaats op de terugreis in het vaarplan op te nemen. De tonnenmaat van de lijnen op Afrika kreeg een groote uitbreiding door eenige grootere stoomschepen in te voegen, zoo ook de routen door een tweede verbinding met Togo naast de Woermann-lijn en een nieuwe communicatie van New-York naar West-Afrika.

Ook nog meerdere andere verbindingen zullen spoedig worden ingelegd.

Zoo is deze Reederij het nieuwe jaar ingetreden met een lijnennet, dat 58 verschillende geregelde stoomschipverbindingen omvat, die ongeveer 350 van de voornaamste havenplaatsen van Europa, Amerika, Azië en Afrika op vaste tijden aandoen. *Van Hamburg uit* onderhoudt zij 6 lijnen naar Noord-Amerikaansche, 6 lijnen naar West-Indische, 4 naar Mexikaansche, 5 naar Zuid- en West-Amerikaansche, 4 naar Oost-Aziatische en 11 naar Afrikaansche havens. *Van New-York uit* gaan 5 lijnen naar West-Indië en één naar Zuid-Amerika, één naar Oost-Azië en één naar West-Afrika. Ten slotte gaat er nog een lijn *van Genua uit* en een *van Stettin* naar New-York en de overige lijnen zijn eenige kustverbindingen in Europa, West-Indië en Oost-Azië.

Behalve deze geregelde scheepvaart voor passagiers- en goederen-vervoer bevat het program der H. A. lijn ook nog de excursie-tochten over zee. Bij de gewone dikwijls plaats hebbende pleziertochten naar de Middellandsche zee, het Oosten, Noorwegen, Spitsbergen, West-Indië, Zuid-Amerika enz. zullen in het volgend najaar twee reizen om de wereld bijkomen, die 7 maanden duren, zooals reeds de Hapag-stoomer *Cleveland* in het vorig jaar heeft volbracht. Om deze tak van het bedrijf nog tot grooter ontwikkeling te brengen, zal de maatschappij de bekende snelstoomer *Deutschland*, van 686 voet lengte, van 16.000 R. T. en 35.000 PK. en 23⅜ mijl per uur loopend, uitsluitend voor touristen in dienst stellen. Daartoe wordt dit schip op het oogenblik op de scheepswerf *Vulcan* te Stettin omgebouwd, om nog beter voor dit speciaal doel berekend te zijn. Op de eerste plaats zullen er toeristentochten mede gemaakt worden van langeren duur en grooteren afstand.

Ook te *land* heeft het bedrijf in den loop van het vorig jaar veel verbetering ondergaan, door den bouw van betere steigers en aanlegplaatsen te Cuxhaven en vooral door den bouw van arbeiderswoningen in Wilhelmsburg. Dit sociaal werk het vorig jaar begonnen is met kracht voortgezet en voltooid, zoodat nu 32 woningen voor 268 gezinnen bestemd, reeds ten deele bewoond zijn.

Wat het personeel betreft is weinig veranderd.

Op het oogenblik staan aan klerken, technische beambten, bemanning der schepen, arbeiders in de werkplaatsen, sjouwers enz. 23.000 personen in dienst van deze reusachtige Stoomvaartlijn.

In 1904 bedroeg het kapitaal dezer Mij aan aandeelen 100 millioen mark, aan leeningen ruim 38 mill. het reservefonds bijna 22 mill. In 1897 werd aan de aandeelhouders aan dividend uitgekeerd 6 %, in 1900 zelfs 10 % daarna afwisselend 5 à 6 %. In 1908 maakte deze Compagnie 12.8001.000 mill. mark zuivere winst. in 1909 tot 8 mill. dollars, het afgeloopen toonde een bruto winstcijfer van 12 millioen dollars. Op het reservefonds werd 5¾ mill. doll. overgebracht en 8 % aan dividend uitbetaald.

De *Bavaria* was de eerste boot van deze lijn, die den 25 April 1871 onze haven bezocht. Sedert 40 jaar reeds is het welbekende Handelshuis Edwards Henriquez & Co. hier voor onze kolonie de agent van de Hamburg-Amerika-lijn.

MEDE EIGENDOM.

In een lezing, gehouden in de jaarlijksche bijeenkomst van de „*Labour Co-partnership Association*", heeft de heer L. W. S. Rostron L. C. C. betoogd, dat het stelsel van het deelen in de winst door alle aan een onderneming verbondenen langzaam doch zeker veld wint, tengevolge van de groote voordeelen, welke dit stelsel medebrengt. De werkman krijgt er groot belang bij te sparen en zijn spaarpenningen veilig te beleggen, zijn belangstelling voor het werk vermeerdert en ook zijn kennis en begrijpen van de handelstoestanden. Ook voor den werkgever heeft dit stelsel goede gevolgen; het geheel van werklieden is meer tevreden en hun meerdere kennis en ondervinding komt de geheele onderneming ten goede. Wrijving tusschen „kapitaal" en „arbeid" vermindert, terwijl onderling het vertrouwen en de sympathie grooter worden. Het stelsel van *co-partnership* heeft het groote voordeel, in tegenstelling met andere stelsels, dat hier geen prijsbepalingen, geen aantasten van de persoonlijke vrijheid of inmenging van rijkswege noodig zijn. Intusschen is het de vraag, of het stelsel practisch uitvoerbaar is. Het antwoord op die vraag geeft de heer Rostron in een reeks voorbeelden, ontleend aan verschillende Engelsche ondernemingen. Hij hoopt hierdoor anderen aan te sporen, ook dit stelsel te aanvaarden, waardoor de werklieden welvarender en betere staatsburgers worden. Van de voorbeelden, die de schrijver in zijn werkje geeft, worden hier enkele medegedeeld. Hij verdeelt de voorbeelden uit de practijk in drie klassen 1o. de ondernemingen door arbeidersvereenigingen op zuivere beginselen van co-partnership opgericht; 2o. ondernemingen, op gewone wijze tot stand gebracht, waarbij langzamerhand beginselen van co-partnership zijn aangenomen; en 3o. bouwmaatschappijen, waarbij het co-partnership is ingevoerd. Deze laatste groep, die veel overeenkomst vertoont met de bekende coöperatieve bouwvereenigingen, kan in dit verband ter zijde worden gelaten.

De zg. „*Co-partnership Productive Societies*" zijn maatschappijen met beperkte aansprakelijkheid, opgericht onder de „*Industrial and Provident Societies Act*", waarbij niemand voor meer dan 200 p. st. aan aandeelen mag bezitten. De werklieden zijn aandeelhouders, zij ontvangen het gewone standaardloon; van de netto winst is een dividend van 5 pCt. op de aandeelen preferent; een deel der verder behaalde winst dient tot uitkeering van een dividend op de loonen, dat den werkman echter niet in contant geld wordt uitbetaald, doch in aandeelen in de maatschappij; op deze wijze wordt automatisch ieder werkman aandeelhouder. Van de 112 ondernemingen, die dit stelsel aannamen, zijn er 18 in het confectie- en textielbedrijf, 16 in het landbouwbedrijf, 16 in de schoen- en lederuijverheid, 12 in de metaalnijverheid, 17 in de bouw- en 16 in de drukkersbedrijven.

Bijzonder opmerkelijk is het over-

ONDERHOUDEND ALLERLEI

Motoren en schepen.

Onlangs meldde een Londensche correspondent, dat de Engelsche admiraliteit proeven neemt met benzine-motoren aan boord van groote oorlogsschepen. Zoo men het niet onmiddellijk aandurfde met pantserkruisers, zou men in ieder geval beproeven op torpedo-booten en verkenners als drijfkracht motoren te gebruiken.

Thans is door de Hamburger firma Blohm en Voss voor rekening der Hamburg-Amerika-Linie de kiel gelegd van 'n groote pakketboot, metende 8000 ton, die door motoren voortbewogen zal worden. Welra zal dus het eerste groote motor-schip den Oceaan oversteken.

De directie der Hamburg-Amerika-Linie had proeven laten nemen met motoren van 1000 paardekracht, welke proeven volkomen bevredigend waren. Men berekent, dat 27 man voldoende zullen zijn, om de motoren van de nieuwe pakketboot te bedienen, terwijl op de groote stoomschepen 250 man noodig zijn. Bovendien zullen de machines minder geruisch veroorzaken, gemakkelijker in beweging te brengen zijn en 2000 ton aan ruimte besparen.

De Hamburg-Amerika-Linie heeft met groote handelshuizen contracten afgesloten, waardoor zij zich voor geruimen tijd een voldoende hoeveelheid benzine verzekert.

Steeds geweldiger zeemonsters.

De geheele Londensche pers houdt zich nu bezig met het bericht, dat de werf van Blohm en Voss voor de Hamburg-Amerika-lijn een transatlantische boot van 8000 ton bouwt, die zal worden voortbewogen door middel van Diesel-motoren van 3000 P.K. De „*Evening News*" van Portsmouth weet te vertellen, dat de zusterschepen van de „Orion" met verbrandingsmotoren zullen worden uitgerust en het feit dat de machinefabriek Augsburg-Nürnburg een Diesel-motor van 10.000 P.K. bouwt, heeft aan een ander blad de mededeeling ontlokt, dat Vickers, Maxim en Sons een nog veel sterker verbrandingsmotor — het blad spreekt van 25.000 P.K.! — beproeven.

Er is zeker heel wat toekomstmuziek in deze berichten, maar niettemin ziet de Britsche pers reeds nu ernstig de vraag onder de oogen, welke omwenteling de toepassing van verbrandingsmotoren in slagschepen kan teweeg brengen. De voordeelen van deze nieuwigheid schetst de „*Westm. Gaz.*" aldus:

„Bij even groote waterverplaatsing zal het slagschip der toekomst met meer of zwaardere kanonnen bewapend kunnen worden, wijl op het gewicht van machines, ketels en kolen aanzienlijk kan worden bespaard. Dit geschut zal een wijder schootsveld hebben, daar geen schoorsteenen dit veld beperken. Tusschendeks zal meer ruimte beschikbaar zijn. In plaats van een leger stokers en machinisten zullen slechts enkelen van deze laatsten met een troep smeerders voor de behandeling der voortbewegingsmachines noodig zijn. De „stookhel" verdwijnt. Voor het gevecht komen half zooveel menschen vrij; indien niet meer kanonniers en matrozen noodig zijn, kan de bemanning worden verminderd. Gas en electriciteit leveren de beweegkracht voor alle machinerieën. Treft het schip een ongeluk in het gevecht dan zal slechts een deel der mannen, die nu ten doode gedoemd zijn, omkomen. Het slagschip zonder schoorsteenen biedt een kleinere schrijf aan het projectiel van den vijand. De machines liggen zoo laag, dat ze moeilijk getroffen zullen zijn. Het vuile en langdurige kolenladen wordt overbodig; een tankschip voert de brandstof voor een geheel eskader mede en pompt het in de schepen over, terwijl deze in volle vaart zijn. Moet tot actie worden overgegaan, dan behoeven geen uren verspild te worden om stoom op te maken, noch is het noodig te voren dagen lang onder stoom te blijven."

Dat is een toekomstbeeld, schrijft de „*W. Gz.*"; maar behoeft nog geen illusie te zijn. De reusachtige ontwikkeling van de motor-industrie in de laatste jaren wettigt de verwachting, dat de verwezenlijking van dezen toekomstdroom niet al te lang op zich behoeft te laten wachten.

De „Dreadnoughts" overtroefd?

De „*Vorwärts*", het orgaan van de Duitsche S. D. A. P., heeft een hoofdartikel, getiteld „De Dreadnoughts oud roest?", dat zeer zeker algemeen druk besproken zal worden.

Het blad begint te verzekeren dat op scheepsbouwkundig gebied, wat de oorlogsmarine betreft, zoowel in technisch als in financieel opzicht de grenzen van het mogelijke bereikt zijn. Men heeft dan ook aan gene zijde van het Kanaal ingezien, dat men de schepen niet grooter kan bouwen, want een moderne kruiser of een modern slagschip vertegenwoordigt een waarde, die men in den zeeslag niet zonder aarzelen op het spel kan zetten. En ook het Duitsche marinebestuur heeft dit ingezien. Men tracht dus een vorm van schip te vinden, dat een groot gevechtsvermogen aan geringe kosten paart en de reuzenschepen met succes kan bestrijden.

Het is een feit, dat zoowel in Engeland als in Duitschland sedert eenigen tijd met koortsachtigen ijver aan de plannen voor een klein pantserschip wordt gewerkt, dat als vernieler tegenover de groote kruisers kan optreden. Op de ontwerken zijn de volgende afmetingen aangegeven: Lengte 86 meter, breedte 14 meter, diepgang 6.5 M.

Het schip steekt 1½ meter boven den waterspiegel uit. De bepantsering is ook op het dek zoo zwaar, dat de krachtigste projectielen er niets tegen vermogen. Het schip heeft slechts één geschutstoren, die in het midden is aangebracht, en twee reusachtige kanonnen van groote vuursnelheid en een kaliber van 43 c.M. draagt. Zij kunnen projectielen van 2700 K.G. wegwerken en wel met ongekend korte tusschenpoozen. De kanonnen hebben waterafkoeling en een verwisselbare ziel. De geschutstoren is volkomen draaibaar, wordt hydraulisch bewogen en bezit door rollen een groo-

sicht van den groei dezer maatschappijen: Hun aantal in 1883 slechts 15 bedragende, was in 1893 tot 77 gestegen en had in 1908 een hoogte van 112 bereikt. In dezelfde jaren bedroeg het kapitaal resp. 103,436 pd.st., 619,153 pd.st. en 1,941,112 pd.st., de handelsomzet resp. 160,751 pd.st., 1,115,842 pd.st. en 4,214,542 pd.st., de winst (na aftrek der obligatierente) resp. 9031 pd.st., 55,387 pd.st. en 182,663 pd.st., het verlies resp. 114 pd.st., 2112 pd.st. en 7607 pd.st., terwijl het dividend aan de arbeiders, over 1883 onbekend, in 1893 bedroeg 8225 pd.st. en in 1908 tot 24,262 pd.st. was gestegen.

De tweede groep bestaat uit de maatschappijen, die de co-partnership-principes hebben ingevoerd. De voornaamste daarvan zijn de gasmaatschappijen, die, 23 in aantal, tezamen met een kapitaal van 43 millioen pd.st., 20,000 werklieden in dienst hebben. Deze gasmaatschappijen hebben het voorbeeld gevolgd van de South Metropolitain Gas Company, die thans gedurende 20 jaren op den voet van het co-partnership is ingericht. Van de geschiedenis dezer maatschappij wordt het volgende medegedeeld. In 1889 werd het stelsel ingevoerd als een eenvoudig aandeel in de winst. Jaarlijks werd aan ambtenaren en werklieden boven het gewone standaardloon eene uitkeering gedaan, welke verband hield met den gasprijs. Het tegoed was contant betaalbaar aan ieder, die zich schriftelijk bij de maatschappij voor 12 maanden verbonden had; deze konden 't geld bij de maatschappij tegen 4-pct. rente uitzetten. De helft der werklieden maakte daarvan gebruik of belegde het dividend in hunne eigen bouwvereenigingen.

In 1894 werd de maatstaf voor de uitkeering verhoogd, mits de helft der daarvoor uit te geven som in aandeelen der maatschappij tegen den dagelijkschen koers zou worden belegd. Hierdoor en door den maatregel, dat eene lagere rente zou vergoed worden voor de deposito's nam het aandeelenbezit toe. Eenige jaren later werd zelfs bepaald, dat ook werklieden zitting zouden krijgen in de directie, wanneer het gezamenlijk bedrag hunner aandeelen 40,000 pd.st. zou bedragen. In 1901 werd de maatstaf voor de uitkeering wederom herzien. In December 1909 bedroeg het aantal werklieden-aandeelhouders 5369, het kapitaal, dat zij in aandeelen en deposito's belegd hadden, beliep 382,424 pd.st.; zij belegden in huizen 33,850 pd.st. zoodat zij meer dan 400,000 pd.st. gespaard hebben. Het bedrag, dat in het geheel is uitgekeerd, is 464,347 pd.st. Een werkman, die gedurende het bestaan van het stelsel in dienst der maatschappij is geweest en thans 30 sh. per week verdient, heeft in dien tijd 153 pd.st. 17 sh. 10 d. als „bonus" ontvangen.

(*Handelsberichten*).

BLADVULLING.

Hoevelen meenen veel zaaks verricht te hebben, omdat zij groot gedruisch maken.

GABRIEL PALAU.

De Pollard-methode

Het is zes jaren geleden, toen de Amerikaansche rechter W. J. Pollard te St. Louis (Missouri) zijn methode nog niet zoo langen tijd toepaste, dat daarop in het moederland voor het eerst de aandacht werd gevestigd.

Sedert heeft deze methode meer en meer de aandacht getrokken.

Uit Amerika deed zij haar intocht in Australië (Victoria) en in Groot-Brittanië.

Toen verleden jaar te Londen het twaalfde Internationaal Congres tegen het Alcoholisme gehouden werd, was onder de bezoekers ook rechter Pollard, die in een toespraak zijn methode nader verklaarde.

Hij zei onder anderen:

„Aan de rechtbank van de stad St. Louis in Missouri begon ik, vóór een aantal jaren reeds, stelselmatig die personen in vrijheid te stellen, van wie bewezen was, dat zij in een toestand van dronkenschap zich aan eenig vergrijp hadden schuldig gemaakt, op voorwaarde, dat zij openlijk voor de rechtbank op hun woord van eer de verplichting op zich namen, zich geheel van bedwelmende dranken te onthouden. Ik eischte, dat zij óf deze belofte hielden óf hun straf ondergingen. Deze methode gaf aan den veroordeelde de gelegenheid aan zijn eigen redding te arbeiden, gaf aan den Staat een nuchter en beter burger, en beschermde een onschuldig gezin. Ik sprak met den beklaagde af, dat hij na afloop van zijn dagwerk mij aan mijne woning zou komen opzoeken, om mij mede te deelen hoe 't met hem ging. Zoo was ik het zelf die toezicht op hem hield.

Door deze methode ben ik in staat gesteld, 95 procent van hen, die zulk een verplichting op zich namen, voor een nieuw vergrijp te bewaren. De onderteekening der geheelonthoudersbelofte door een aangeklaagde is een zichtbaar teeken van zijne belofte, dat hij een nuchter en beter burger wil worden, en zij werkt als een moreele aansporing mee met de rem der wet, daar, als de belofte verbroken wordt, de straf niet uitblijft."

Op het Londensche Congres maakte de rede van den Amerikaanschen rechter een diepen indruk. Meer dan vierhonderd deelnemers uit verschillende landen onderteekenden persoonlijk het volgende besluit:

„De ondergeteekenden, leden en gedelegeerden van het Internationaal Congres tegen het Alcoholisme te Londen, Juli 1909, wenschen uit te spreken hun instemming met en waardeering van de in Groot-Brittanië, den Staat Vermont (U. S. A.) en den Staat Victoria (in Australië) uitgevaardigde wetten, welke ten opzichte van gelegenheidsdrinkers de voorwaardelijke veroordeeling invoerden (bekend als Pollard-methode.) De mogelijkheid om door deze methode van voorkomen in vele gevallen de drankzucht te helpen genezen, is zóó groot, dat de ondergeteekenden de invoering voor de gansche wereld aanbevelen."

Wie bedenkt, hoeveel kwaad vaak de gevangenisstraf vooral den voor de eerste maal veroordeelde doet en hoe weinig ze bij machte is den schuldige te verbeteren en den door drank gevallene tot nuchterheid te brengen zal het hierboven meegedeelde besluit toejuichen.

In Duitschland is reeds een „*Comité voor de invoering der Pollardmethode*" opgericht, dat ijverig aan het werk getogen is en door vlugschriften aan de zaak bekendheid tracht te geven.

Waarom zou deze methode ook hier in onze kolonie geen succès kunnen beleven? Alle begin is moeilijk. Het is maar de kwestie, wie er zich voor wil spannen.

AMERIKA'S KATOEN-MONOPOLIE.

De heer Audiffred, senator van het Loire-departement, rapporteur van het budget van het Ministerie van Handel, heeft, naar in „*Handelsbelangen*" wordt medegedeeld, de aandacht der autoriteiten gevestigd op den eigenaardigen toestand, die voor de daarbij betrokken natiën in 't leven geroepen is, door het feitelijk monopolie in zake katoen, door de Vereenigde Staten uitgeoefend. Zijne opmerkingen verdienen in hooge mate de aandacht in commercieele kringen.

Tegenwoordig bedraagt het jaarlijksch wereldkatoenverbruik 17 millioen balen van 450 Engelsche ponden, (1 Eng. pond = 453,5 gram), waarvan door de Unie alleen geleverd worden 11 à 12 millioen.

Deze alleenhandel levert tweeërlei gevaar op: Vooreerst bestaat er kans dat de productie minder wordt, doordat — tengevolge van het in gebruik nemen van alle voor de katoencultuur geschikte landerijen — deze gronden op den duur uitgeput raken.

Inderdaad is 't een feit, dat de totale opbrengst sedert eenige jaren minder is geworden. Een tweede gevaar schuilt in de omstandigheid, dat sedert de Vereenigde Staten openlijk verklaren alle katoen zelf te zullen spinnen, de Europeesche fabrieken binnenkort grondstoffen te kort zullen komen.

Door Engeland zijn hiertegen maatregelen genomen. Zijne fabrieken verwerken jaarlijks niet meer dan 3.776.000 balen, terwijl de koloniën tegenwoordig 4.125.000 balen katoen produceeren. Indië 2.900.000 en Egypte 1.228 000. Deze verkregen resultaten hebben Albion groote opofferingen gekost. Alleen in Egypte heeft het sedert 1884 f 156 millioen uitgegeven ten behoeve van irrigatiewerken voor katoencultuur.

Terwijl Groot-Brittanië in zijne fabrieken 50 mil spindels telt, heeft Duitschland er niet meer dan 9 millioen. Inmiddels heeft ook dit rijk pogingen in 't werk gesteld om zich vrij te maken van het Amerikaansche monopolie. De in de Duitsche koloniën genomen proefnemingen, om aldaar de katoencultuur tot ontwikkeling te brengen, hebben tot zeer bevredigende uitkomsten geleid. Sedert 1900 staat deze cultuur onder toezicht van een te Berlijn gevestigd Koloniaal Landbouwcomité. Dank zij de werkzaamheid dezer inrichting leverde in 1908 Togo 2300 balen en Duitsch Oost-Africa 1033 balen.

Frankrijk behoeft elk jaar 220.000 ton katoen ter waarde van 330 millioen francs. Indien dit bedrag, in stede van naar den vreemde te gaan, aan de Fransche koloniën uitbetaald kon worden, zouden deze hun koopkracht aanzienlijk vergrooten, hetgeen niet anders dan ten goede zou komen aan het verkeer met het moederland. Tot nu toe is de katoenproductie van Frankrijk's koloniën van weinig of geen beteekenis. Eenige jaren geleden werd door een groep industrieelen, onder voorzitterschap van den heer Esnault Pelterie, opgericht de „Association cotonnière coloniale". Desniettemin beliep de katoenproductie der Fransche koloniën in 1909 niet meer dan 300 ton.

Door de hand aan den ploeg te slaan, voortaan niet alleen proeven te nemen, doch in Algerie, op Madagascar, in Dahomey, in de dalen van Senegal en Niger de katoencultuur krachtig ter hand te nemen, wil de heer Audiffred verbetering in dezen toestand brengen.

Berichten uit de Kolonie.

Gedecoreerden.

Bij Koninkl. Besluit is aan S. E. L. MADURO en S. M. L. MADURO op Curaçao, verlof verleend tot het aannemen van de versierselen der 4de klasse van de orde van 't Borstbeeld van den Bevrijder Simon Bolivar van Venezuela, hun door den President van Venezuela geschonken.

Geschenk.

Door den Heer Dr. P. J. VAN BREEMEN te Curaçao, is aan 's Rijks herbarium te Leiden een omvangrijke verzameling gedroogde planten geschonken.

Den schenker is daarvoor de dank der Regeering betuigd.

Rekening Curaçao van 1907.

In een Nota naar aanleiding van Let Verslag, deelt de Minister van Koloniën mede.

1o. dat het vrij belangrijke verschil tusschen de raming van de inkomsten der posterij op Curaçao ad f 26.000 en de werkelijke ontvangst van f 40.314.12½ veroorzaakt is door het ontvangen van een som van ruim f 13.000 van Venezuela in afdoening van een deel harer postschuld;

2o. dat het groote verschil tusschen de geraamde uitgaaf van f 15.600 en de werkelijke uitgaaf van f 4.898.86 wegens transit-rechten enz. ontstaan is, doordat aan de telegraaf-maatschappij door de gunstige uitkomsten van den dienst in 1907 de gegarandeerde vergoeding van f 10.000 niet behoefde te worden uitgekeerd. Uit het voorenstaande blijkt tevens, zegt de Minister, dat er tusschen beide verschillen geenerlei verband bestaat.

Verlofsverlenging.

De verlofstijd van den Heer C. STATIUS MULLER, Administrateur van Financiën te Curaçao is met 6 maanden verlengd.

Diefstallen.

Reeds een paar maal werd er in de laatste weken des nachts in eenige winkels op Otrabanda ingebroken. Van een dezer bevindt zich de dader in hechtenis.

Ook deze week in den nacht van Woensdag op Donderdag heeft men getracht de deur te forceeren van het winkelhuis van den Heer H. MONSANTO. Gelukkig was de deur zoo sterk en zoo goed gesloten, dat zij weerstand bood, zoodat de dieven onverrichter zake konden heengaan. Maar in het pakhuis van den Heer C. PIETERSZ hebben zij meer succès gehad. Door een gat in 't dak te maken, hebben zij zich in den provisiewinkel laten afzakken. Geld wordt niet vermist. Of er verder iets ontvreemd of vernield is, hebben wij nog niet vernomen.

Het schijnt wel, dat er meer dan één persoon aan het werk moet geweest zijn. Het is althans moeilijk aan te nemen, dat één zonder hulp van een ander, of zonder dat er een de wacht hield, dat werk alleen zou hebben kunnen verrichten. Het is te hopen, dat onze politie het spoedig moge gelukken de daders op te sporen, en dat ook ieder die eenige inlichtingen omtrent de daders weet te geven, daarvan de politie zal in kennis stellen.

Koninklijke Besluiten.

Staatblad no. 31 bevat een Koninklijk besluit van den 13en Januari 1911, tot vaststelling der eischen, waaraan de bescheiden moeten beantwoorden, welke door de schuldeischers van de koloniën Suriname en Curaçao tot staving hunner vorderingen moeten worden overgelegd en tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de indiening van die koloniën.

Staatsblad no. 32 bevat een Koninklijk besluit van den 13en Januari 1911, houdende regeling der vervolging van en het verhaal op landsdienaren, die aan de kolonie Suriname of Curaçao schade hebben toegebracht.

Wij hopen, dat de *Curacaosche Courant*, waaruit wij deze twee aankondigingen van *De Staatscourant* overnemen, het niet hierbij zal laten, doch spoedig in de gelegenheid zal gesteld worden, den volledigen tekst dezer beide Koninklijke besluiten te publiceeren. Daar zijn in onzen kolonie te veel personen, die vooral bij het eerste dezer besluiten groot belang hebben.

Offer van menschlievendheid.

De bladen van New-York maken melding van een brand die daar gewoed heeft, en waarbij een Venezolaansche jongeling ALCIDES SCHEMEL uit Maracaibo, die daar zijn studies voltooide, zoon van een hoogst achtenswaardige familie alhier woonachtig, gevallen is als offer van zijn menschlievendheid. Een dochtertje van de familie, waar hij bij logeerde en dat in het brandend gebouw was achtergebleven, wilde hij redden.

Beiden werden door den rook verstikt. Later vond men hun verkoolde lijken.

Anarchisten.

El Imparcial en het *Boletin Comercial* bevatten een bericht uit Baranquilla, dat daar eenige anarchisten

te beweeglijkheid. De toren draait om een verticale as van geringe hoogte, die de gedaante van een zwaar gepantserden langen mast heeft. Het schip wordt van uit den toren bestuurd.

Deze constructie is mogelijk door het ontbreken van stoommachines en ketels. Vier ontploffingsmotoren ieder van acht cylinders en 6000 P.K. voorzien in de beweegkracht. Iedere machine heeft een afzonderlijken oliehouder en werkt volkomen zelfstandig op een afzonderlijke schroef.

De snelheid kan volgens berekening tot 27 zeemijlen per uur opgevoerd worden. De gemiddelde snelheid is 19 mijl.

De vorm van deze schepen, die veel op de vroegere monitors gelijken, is zoo, dat zij onmiddellijk aanvallen op groote schepen kunnen wagen en een krachtigen ramstoot niet behoeven te vreezen.

In de machinekamer onderhouden de electrisch gedreven ventilatoren een voortdurende luchtverversching.

Dit scheepstype zal een geweldige verandering doen ontstaan omdat bijna geen der tegenwoordige pantserschepen den doortastenden tegenstander het hoofd kan bieden.

Vliegtuigen en luchtschepen, ook wanneer zij hun projectielen bij toeval op het verlangde doel mochten werpen, zullen tegen deze schepen niets vermogen.

Tot zoover de deskundige van de „*Vorwärts.*" Met belangstelling dient afgewacht te worden, welk antwoord men van officieele zijde op deze onthulling geven zal.

Het grootste stoomschip.

Onlangs is te Belfast met goed gevolg te water gelaten het op de werf van Harland and Wolff gebouwde stoomschip „Olympic", dat tot nu het grootste stoomschip ter wereld is, met 60.000 ton waterverplaatsing. De kolos heeft een lengte van 882½ Eng. voet en is ongeveer 100 voet langer dan de reuzenstoomers „Lusitania" en „Mauretania". De breedte is 92½ Eng. voet. De hoogte van de kiel tot het bovengedeelte der kapiteinshut, die op het booten-dek is gebouwd, bedraagt 105½ Eng. voet. De vier schoorsteenen steken nog 70 voet daarboven uit. De bruto inhoud is 45,000 ton.

In het geheel heeft de „Olypic" 11 stalen dekken en is verdeeld in 15 waterdichte afdeelingen; de dubbele bodem, die zich over de geheele lengte van het schip uitstrekt, is hoog 5 voet 3 duim, uitgezonderd onder het machineruim. Daar is de hoogte 6 voet 3 duim.

In dit gedeelte bevinden zich ¼ millioen klinknagels, die te zamen 270 ton (1 ton is 1024 Ko.) wegen. De dikste dezer nagels heeft een middellijn van 1¼ Eng. duim. In het geheele schip bevinden zich 3 millioen klinknagels, waarvan de meesten door 7 tons hydraulische machines zijn geklonken. Alle deze wegen te samen 1200 ton.

De grootste in dit schip geplaatste huidplaat weegt 4¼ ton en heeft een lengte van 36 Eng. voet; de grootste balk is 92 voet lang, de achtersteven weegt 280 ton; het roer 100 ton, iedereu krukas 118 ton; de fundatieplaat 195 ton, de stuur- en bakboordschroeven 68 ton en de turbine cylinder 163 ton.

Het dekhuis heeft een lengte van 600 voet.

Uit het bovenstaande kan men opmaken, wat een reusachtig stoomschip de „Olympic" is, die bestemd is om tusschen Southampton en New-York dienst te doen.

Aan boord van dit stoomschip zijn inrichtingen gemaakt om 5000 reizigers te kunnen vervoeren, nml. 600 eerste klas, 1400 tweede klas en 3000 derde klas. Met de bemanning inbegrepen kan de „Olympic" 6000 personen herbergen.

De vaartsnelheid van dit stoomschip wordt geschat op 21 mijl, dus belangrijk minder dan die der „Lusitania" en „Mauretania." De machines zullen 45.000 paardekracht ontwikkelen. Aan „comfort" zal de „Olympic" intusschen veel meer bieden dan eenige andere mailstoomer. In Juli van dit jaar zal dit reusachtige stoomschip in dienst worden gesteld.

Voor 12,000 jaar steenkool.

De superintendant van de spoorweglanden bij de Canadeesche regeering, de heer Young, schrijft in „Britannia, dat bij nauwkeurig onderzoek van de kolenlagen van Crow's Nest Pass in de Canadeesche prairie-provinciën gebleken is, dat deze lagen rond 22 billioen tonnen kolen bevatten. Verleden jaar werden daar 1.800.000 tons gewonnen; gaat de productie op denzelfden voet voort, dan strekken alleen deze lagen voor 12000 jaren. Bovendien ligt bijna het geheele zuiden van Alberta op steenkolenbeddingen. Er is dus nog een rijke voorraad beschikbaar.

Wat is een bliksemstraal waard?

De volgende berekening geeft aan de waarde van een bliksemstraal, d. w. z. de energie van een bliksemstraal in geld uitgedrukt. Volgens Steinmetz heeft de bliksem een spanning van 50 millioen Volt, bij een stroomsterkte van 10.000 Ampère, zoodat de door den bliksem vertegenwoordigde energie bedraagt 500 milliard Watt. Een bliksemstraal duurt echter slechts 1|500.000 seconde. Wanneer nu een kilowattuur 24 cent kost — 1 kilowattuur is 1000 Watt gedurende een uur — dan kost, daar volgens bovenstaande gegevens een bliksemstraal niet meer dan 3 kilowatturen oplevert, een bliksemstraal berekend naar den bovengenoemden electriciteitsprijs, de geringe som van 72 cent. Gelukkig is de bliksem nog geen courant handelsartikel.

Telegraphische verbinding tusschen Duitschland en zijn koloniën.

De proeven tot een draadloos-telegraphische verbinding tusschen het Pruisisch hoofdstation in Nauen en het op 'n afstand van ongev. 5500 K.M. gelegen Kameroen (W.-Afrika) hebben een zeer gunstig verloop gehad, zoodat er voor de totstandbrenging van genoemde verbinding reeds een post is uitgetrokken op de begrooting voor 1911. Met Kameroen als tusschenstation zal dan ook een draadlooze verbinding met Duitsch-Zuid-West-Afrika mogelijk zijn. Duitsch-Oost-Afrika hoopt men door oprichting van een reuzenstation in draadlooze verbinding te kunnen brengen met Nauen, en verder wil men trachten, door een der groote station in de Zuidzee, de daar gelegen koloniale schutsgebieden over Afrika heen draadloos-telegraphisch met Duitschland te verbinden. De groote voordeelen der ontworpen verbindingen, gelet op het bestaand gebrek aan Duitsche kabelverbinding tusschen koloniën en moederland, liggen voor de hand; niet alleen dat de koloniale overheid steeds in de gelegenheid zou zijn bij groote natuurrampen of oproerige volksbewegingen onmiddellijk de hulp van het moederland in te roepen, doch ook de Duitsche oorlog- en handelsschepen, in den Atlantischen, Indischen of Grooten Oceaan, zouden steeds over de koloniale hoofdstations in verbinding kunnen blijven met Duitschland. Men schat de aanlegkosten op 'n 6 millioen gulden.

BLADVULLING.

Een gek is vervelend, maar een pedant mensch is onverdragelijk.

NAPOLEON.

gearresteerd zijn, terwijl het voornemen bestond deze lui als lastige vreemdelingen van het grondgebied van Columbia te verbannen. Het is hopen, dat onze waakzame politie een oogje in het zeil zal houden, opdat diezelfde vreemdelingen op ons gastvrij eiland geen wijkplaats trachten te vinden. Iedereen is hier welkom, maar zulk slag van volk ziet niemand gaarne in zijn gezelschap.

Officieele Berichten.

Aan den heer L. G. Bergen, Gouvernements geneeskundige in de kolonie Curaçao werkzaam gesteld op Bonaire, is een jaar verlof naar Nederland verleend, ten einde zich voor het artsexamen te gaan bekwamen, en de heer L. G. F. Cramer, tijdelijk gouvernements geneeskundige in deze kolonie, is gedurende den verloftijd van den heer Bergen werkzaam gesteld op Bonaire.

Aan den marktmeester op Curaçao J. C. Heuriquez, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

De heer J. F. Quast, Ontvanger, tevens ambtenaar van het openbaar ministerie op Aruba, is gedurende nog eene maand werkzaam gesteld ter Administratie van financien.

Aan den brigadier bij de brigade marechaussée alhier R. W. Falkama, is op zijn verzoek, wegens physieke ongeschiktheid voor den dienst, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend; de bij de brigade gedetacheerde fuselier K. Post is bevorderd tot brigadier en de bij de brigade gedetacheerde fuselier, J. van Rhee tot marechaussée der eerste klasse.

Dank en Verzoek.

De Redactie bedankt de Heeren Agenten der verschillende Stoomvaartlijnen alhier, die ons op verzoek hunne vaarplannen deden toekomen.

Beleefd en dringend verzoekt de Redactie hen allen en ook de Kapiteins van Gouletten ons geregeld die vaarplannen te *blijven* zenden en ons van veranderingen of fouten in „HAVEN-NIEUWS" in tijds te verwittigen.

Op die wijze alléén zal het ons mogelijk zijn, deze nieuwe Rubriek volledig en betrouwbaar te maken.

Quarantaine opgeheven.

De vastgestelde quarantaine tegen schepen, komende van Trinidad, is opgeheven.

Regenval.

Gedurende de maand Januari 1911

		m.M.
Fort Amsterdam		66.1
Plantage Knip		
„	Klein Sta. Martha	155 8
„	Siberie	104.5
„	Hoffi abao.	143.4
„	Cas Chikitoe	79.3
„	Gr. St. Joris	85.5
„	Klein St. Joris	80.
„	Sta. Rosa	81.7
	Beekenburg	80.3
„	Noordkant	92.5

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 24 Februari 1911.

ZOUT per vat van 180 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G.	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.20
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.40
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02

STROOHOEDEN (hipijapa):

Kwaliteit	No. 1	per dozijn			„ 3.
„	„ 2	„	„		„ 4.50
„	„ 3	„	„		„ 5.—
„	„ 4	„	„		„ 5 50
„	„ 5	„	„	(OLA)	„ 6.50
„	„ 6	„	„		„ 7.—
„	„ 7	„	„		„ 7.50
„	„ 8	„	„	(OLA)	„ 7.50
„	„ 9	„	„		„ 10.50
„	„ 10	„	„	(OLA)	„ 9.—
„	„ 11	„	„		„ 12.50
„	„ 12	„	„	(OLA)	„ 12.—
„	„ 13	„	„		„ 15.—
„	„ 14	„	„	(OLA)	„ 15.—
„	„ 15	„	„		„ 18.—

STROOHOEDEN (latai):

Kwaliteit	X	per dozijn	——
„	XX	„ „	——
„	XXX	„ „	——

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

84 ratten

128 muizen.

Berichten uit het Moederland.

De Phosphaatmijnen van Santa Barbara.

Antwoord van den Heer de Waal Malefijt, Minister van Koloniën (ingezonden 19 Januari 1911), ten vervolge op de beantwoording van de vragen van den heer Hugenholtz, betreffende de phosphaatmijnen te Santa Barbara op Curaçao.

Van de drie door het lid der Kamer, den heer Hugenholtz, bij U Hoogedelgestrenge ingediende vragen betreffende de phosphaatmijnen op de plantage Santa Barbara op Curaçao, beantwoordde ik de derde bij mijn schrijven van 1 November jl. afd. B. No 24, terwijl de bij de eerste vraag bedoelde inlichtingen door mij werden verstrekt in de Memorie van Antwoord (bladz. 2) op het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Kamer nopens het wetsontwerp tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting voor het loopende dienstjaar (Zitting 1910—1911) —

Wat de tweede vraag betreft, n.l. of het waar is, dat de met het onderzoek naar den rijkdom der genoemde mijnen belaste ambtenaar zijn arbeid heeft moeten staken, omdat de eenige boor, die hij naar het terrein had medegenomen, gebroken was, heb ik de eer U Hoogedelgestrenge thans mede te deelen, dat blijkens uit de kolonie ontvangen inlichtingen bij het onderzoek *twee* boorinrichtingen aanwezig waren en dat er steeds op twee plaatsen te gelijk is geboord.

Eindverslag der commissie van Rapporteurs

over het ontwerp van wet tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1911. [Tweede Kamer.

Eenige leden wenschten uitdrukking te geven aan hun gevoelen, dat het bewind van den nieuwen Gouverneur van Curaçao, op hen een gunstigen indruk maakt.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs den 20sten Januari 1911.

d'Aumale van Hardenbroek,
Verheijen. Staal.
Van der Maesen de Sombreeff.
De Marez Oyens.

Geridderd.

Bij K. B. is benoemd tot ridder in de orde van Oranje–Nassau, mejuffrouw G. Overdijk (genaamd zuster Clarina) te Paramaribo.

H. van Kol.

De Heer H. v. kol, oud–lid der 2e. Kamer der Staten-Generaal heeft 5 Febr. via Constantinopel en Egypte opnieuw een reis naar Sumatra en Java ondernomen.

Middelbare Koloniale Landbouwschool.

Door den Gemeenteraad van Utrecht is aan Minister Talma een adres verzonden, waarin verwezen wordt naar wetsontwerp betreffende de stichting eener middelbare Nederlandsche Landbouwschool te Groningen en eene *middelbare koloniale landbouwschool* te Deventer, waardoor zou worden tegemoet gekomen aan het heerschend plaatsgebrek der landbouwschool te Wageningen. Adressant beroept zich op het advies der ineenschakelingscommissie om de landbouw-hoogeschool te vestigen in of bij eene universiteitstad en uit de meening, dat Utrecht daarvoor bijzonder geschikt zou zijn. De gemeenteraad van Utrecht verklaart zich daarom bereid aan het rijk kosteloos af te staan voor den bouw eener landbouwhoogeschool te Utrecht vier á vijf hectaren, gelegen aan den Amsterdamschen Straatweg en voorts de voor de bouwkosten benoodigde gelden voor te schieten, alsmede de electrische gemeentetramlijn door te trekken tot de plaats, waar de bouw zal geschieden. Een afdruk van dit adres is verzonden aan de leden der beide Kamers van de Staten Generaal.

Uit de naburige Republieken.

HAITI.

De laatste revolutie in de republiek Haiti is alweer ten einde. Na de nederlaag der opstandelingen, heeft men korte metten gemaakt met de hoofden der samenzwering. Gedateerd van 13 februari meldde de telegraaf, dat ook de beide generaals van de revolutionaire partij Chapuset en Cadio zonder vorm van proces zijn ter dood gebracht.

De president Generaal Simon verklaart, dat, nu de opstand onderdrukt is, ook de terechtstellingen zullen ophouden. Doch de Vereenigde Staten hebben met kracht geprotesteerd tegen een dergelijke wijze van optreden tegen krijgsgevangenen.

Aan boord van de fransche stoomboot *Quebec* bevindt zich op reis naar St. Thomas de aanlegger van de revolutie Generaal Cincinatus Lecomte met nog meer andere Haïtiaansche vluchtelingen.

Zooals men weet heeft de *Prins Frederik Hendrik* de vorige week hier ook eenige uitgewekenen van Haïti aangebracht.

Panama.

Bij het Amerikaansche Congres is een voorstel ingediend, tot heffing van *hoogstens* 1½ doll. en *minstens* 50 am. cents per netto ton van de schepen, welke het Panama-kanaal passeeren zullen.

Om deze tolheffing nog beter te kunnen beoordeelen geven wij hier, wat bij het passeeren van het kanaal van Suez geheven wordt: voor mail- of vrachtstoomers en oorlogsschepen 3.72 gld. per netto-ton, voor schepen op ballast of zonder passagiers 3.12 gld per ton, voor elken passagier 4.80 gld., voor elk kind van 3—12 jaar 2.40 gld.

— Het plan is gevormd, een spoorweg aan te leggen van Panamá naar David, een afstand van 275 mijlen.

Columbia.

Het bestuur dezer republiek is voornemens een station voor draadlooze telegraphie op te richten te Bogotá op een der bergen van Guadelupe of Montserrate, een ander te Medellin en nog een derde op den berg La Popa bij Cartagena. Daardoor zou een directe en spoedige verbinding tot stand worden gebracht met Jamaïca, Colón, Haïti, Curaçao en het binnen kort op te richten station te La Guayra.

De capaciteit van deze drie stations zou respectievelijk 10,10, en 20 kw. bedragen.

De agent en uitvoerder van de Marconi-Maatschappij bevindt zich reeds in de hoofdstad van Colombia, om over het contract te onderhandelen. Binnen enkele dagen werd met zekerheid de onderteekening ervan verwacht.

Hoe meer stations van draadlooze telegraphie in onze nabuurschap worden opgericht, des te meer stijgt het station in onze kolonie in waarde, omdat naar mate er meer plaatsen van verbinding zijn, naar diezelfde mate er ook meer gelegenheid is om telegrammen verder door te seinen, of van grooteren afstand te ontvangen.

Venezuela.

Venezuela gaat voort zijn schulden te betalen. Deze maand is er weer 44.324 Bolivar bestemd tot delging der nationale schuld ten bate van Spanje, Holland en Frankrijk.

— De productie en uitvoer van cacao van Venezuela bedroeg in het afgeloopen jaar 100.000 K.G. minder dan in 1908; Suriname daarentegen kon een vermeerdering van 50.000 K.G. aanwijzen en Trinidad giug, vergeleken met 1908, vooruit met 3.700.000 KG.

— Bij een lunch, door de *Royal-Mail* te Sport-of-Spain, (Trinidad) aangeboden bij gelegenheid van de opening van haar nieuwe lijn, beging de Engelsche Admiraal Douglas de onvoorzichtigheid in zijn toast zijn bezoek aan Venezuela in herinnering te brengen ten tijde dat hij daar in vereeniging met Duitschland de havens blokkeerde. Ook verschillende Venezolanen zaten als gast aan tafel aan.

Het blad *Miror* van Trinidad bevat hiertegen een krachtig protest van eene Venezolaan, die mede als genoodigde aan de lunch deel nam.

Annuario estadistico 1908.

(Statistisch Jaarboek van Venezuela. — Hoewel volgens den titel dit boek slechts de statistische gegevens over 1908 zou moeten bevatten, zijn er ook op verschillende plaatsen cijfers van 1909 in opgenomen; het boek kan dus geacht worden niet àl te laat te komen. Wanneer men trouwens in aanmerking neemt, dat dit boek een „eersteling" is en de samenstelling voor de nieuwe regeering dus eigenaardige moeilijkheden met zich bracht, moet aan de samenstellers van dit lijvige werk van bijna 500 pagina's eerder een woord van hulde voor hun omvangrijken arbeid worden gebracht.

Het jaarboek, gedrukt in drie talen — Spaansch, Fransch en Engelsch — bevat tallooze gegevens en statistieken, o.a. betreffende het klimaat, den bodem, de bevolking, het onderwijs, de verschillende godsdiensten, den openbaren gezondheidsdienst, vereenigingen, bibliotheken, de pers, justitie, de criminaliteit, het gevangeniswezen, den handel, de verkeersmiddelen, het crediet- en bankwezen, en het binnenlandsch bestuur, alles weder onderverdeeld met eene uitvoerigheid, welke bepaald eerbied afdwingt en een zeer gunstigen indruk geeft van de capaciteiten van het „nouveau régime".

Naar in de voorrede wordt opgemerkt, was het meestentijds zeer bezwaarlijk om behoorlijke gegevens over vorige jaren machtig te worden, zoodat men verschillende malen zich moest behelpen met ramingen, welke intusschen met de grootste zorg verricht werden. Ook bestond er in sommige speciale gevallen, o.a. bij den landbouw, gebrek aan de noodige vakkundige hulp; hierin zal echter een volgende maal worden voorzien. Mede in verband met hetgeen hierboven werd opgemerkt, heeft men gemeend te kunnen volstaan met de cijfers vanaf 1904 te publiceeren, dus over eene periode van vijf jaar. Dat met deze uitgave een goed werk gedaan is, blijkt al reeds dadelijk bij de cijfers, betreffende de oppervlakte van het land. Te dien aanzien heerschte de schromelijkste verwarring: Codazzi gaf de oppervlakte aan met 1.109.375 vierk. K.M, in de opgaven der vroegere regeering varieerden de cijfers in den loop der jaren tusschen 1.552.741 en 1.639.398 vierk. K.M., de Almanach de Gotha en het Statemen's Yearbook vermeldden daarentegen 942,300 vierk. K.M.! Eene speciale commissie, door de nieuwe regeering o.a. belast met het in kaart brengen van haar gebied, heeft thans na nauwkeurige opmetingen de oppervlakte van het grondgebied der republiek vastgesteld op 1.020.400 vierk. K.M., het aantal inwoners bedraagt 2.647.624. De statistieken betreffende het spoorwegwezen zijn zeer uitgebreid en vormen als het ware eene volledige geschiedenis der Venezolaansche spoorwegen vanaf het begin der exploitatie in 1883; de opgaven betreffende de andere verkeersmiddelen zijn eveneens vrij uitgebreid. De behandeling van het meerendeel der statistieken is overigens, geheel verschillend met de vroeger gevolgde methode; vóór alles hebben de samenstellers er naar willen streven den belanghebbende het zoeken gemakkelijk te maken door eene logische en systematische indeeling der stof; het wil ons toeschijnen, dat men hierin volkomen geslaagd is.

Buitenland.

RUSLAND.

Een correspondent van de „*Münch. med Wochenschrift*" geeft een schets van de wijze, waarop de gouverneur van Odessa, de beruchte Tolmatschef tegen de pest is opgetreden. Zijn eerste middel werd 503 genoemd: 500 roebel boete en 3 maanden gevangenis tegen ieder, die iets had aan te merken op zijn maatregelen, of „onjuiste" berichten zou verspreiden. Met soortgelijke straffen werd de huiseigenaar bedreigd, die niet 1—3 muizenvallen zou neerzetten. De geneeskundigen werden er geheel buitengelaten.

Voor een doode rat werden 10 kopeken uitgeloofd. Het gevolg was, dat de rattenlijken in balen van buiten in de stad werden gebracht. Verder werd het aanwijzen van een pestgeval met 10 roebel beloond en de politiebeambten gingen uit om de pestlijders op te zoeken. Dezen voelden met de hand of een verdachte koorts had, en dan, of op denunciatie van een liefhebber van 10 roebel,werd men in pestbarak gebracht, de huisgenooten en buren werden in „observatie-kwartieren", dompige, overvolle vertrekken opgenomen, en van aller have en goed werd op de straat een brandstapel gemaakt. Op deze wijze zijn 25000 menschen van alles beroofd. De echte pest-

lijders werden door hunne betrekkingen aan de gewone gasthuizen bezorgd, en dan gingen de familieleden ijlings heen, om alle navraag te voorkomen.

Toen in Augustus bleek, dat de pest wekelijks 17 of 18 menschen aantastte, greep de regeering in, en werden bekwame deskundigen naar Odessa gezonden. Tolmatschef's streven was nu, te betoogen, dat de deskundigen, die krachtig en doelmatig optraden, verdachte politieke denkbeelden koesterden. Aan één professor werd als chauffeur een man van de geheime politie toegevoegd.

Het slot was, dat zelfs de conservatie pers tegen Tolmatschef begon op te treden. Maar hij wist zich te redden door de beambten, die door de deskundigen waren aangesteld, weg te jagen, en de professoren te belasteren in een blad, dat in zijn dienst stond. Nu hielden zij het niet langer uit; twee hunner verlieten de stad, de derde klaagde den gouverneur aan bij Stolypin. Hij werd naar St. Petersburg ontboden en in het ongelijk gesteld — totdat het hem gelukte, bij de Doema-verkiezing een „echt-Rus" de overwinning te verschaffen. Toen werd hij weder in genade aangenomen en als triumphator keerde hij op zijn post terug. De instelling van een internationalen gezondheidsraad in Rusland is voor Europa een levensvraag.

Als dergelijke toestanden in Rusland bestaan, dan is 't volstrekt ook niet te verwonderen, wat de telegraaf dezer dagen meldde, dat in een dorpje in de omstreken van Harbin, *alle* inwoners zonder uitzondering aan de pest bezweken zijn.

Portugal.

Het blijft nog steeds broeien in de jonge republiek. De hoofden der regeering komen steeds meer voor het moeilijk dilemma: of wel de bandeloosheid en anarchie die de Republiek in geheel Europa in discrediet brengt, den vrijen teugel te geven, of wel het gezag met gestrengheid te handhaven tegenover de vrienden der revolutie, aan wien zij zelf 't gezag te danken hebben, en dezen tegen zich in te nemen, hetgeen op den duur zeker een contra-revolutie zal uitlokken, die hen uit de regeering zal stooten. Zoo melden de telegrammen van deze week, dat de marine de benoeming van kapitein José Cerejo tot Commandant van de oorlogsboot *Almirante Reis* eischte. Deze Cerejo is een der helden der revolutie en was vroeger door minister Franco wegens zijn trouweloos gedrag gepensioneerd en bij de reserve ondergebracht. De Minister maakt tegen deze benoeming bezwaar door te zeggen, dat een dergelijke concessie de regeering aan de overdreven willekeur van de partij zou overleveren. De marine heeft daarom besloten een campagne te beginnen om dezen minister het leven onmogelijk te maken.

— De Koningsgezinden geven naar 't schijnt der moed mag niet op. Te Guarda hielden zij de vorige week een manifestatie. De Minister van Openbare Werken ging er heen en sprak de menigte toe, maar van het dak van een huis viel er een regen van kogels op hem neer, zoodat hij dood neerstortte.

— De wet op de scheiding van Kerk en Staat, welke naar de Portugeesche Min. v. Justitie reeds vroeger mededeelde, eerst over 14 dagen of een maand in werking zou treden, daar men eerst iets rustiger tijd wilde afwachten, zal, volgens den correspondent van de „Temps" te Lissabon, nog wel langer onuitgevaardigd blijven, daar men vreest voor een slechte ontvangst in de provincie en voor mogelijke daaruit ontstane verkiezingsmoeilijkheden. Minister Costa, die eerst van plan was zelf naar Braga, de meest Katholieke stad van Portugal te gaan, om daar ten gunste van de scheidingswet het woord te voeren, zou van dit zijn voornemen afgezien hebben.

— De Portugeesche Minister van Buitenlandsche Zaken deelde aan de journalisten mede, dat de economische en financieele toestand beter wordt, terwijl de internationale betrekkingen rustig en vriendschappelijk zijn. De republikeinsche regeering zal bovendien in staat blijken de diplomatieke aangelegenheden op te lossen, die het vroegere bestuur niet in staat was ten einde te brengen.

Dat zijn allemaal losse beweringen en mooie beloften zonder grond. Zooals de toestand in Portugal op het oogenblik is, kan men in de toekomst echter eerder het tegenovergestelde verwachten.

Het besluit omtrent de scheiding van Kerk en Staat, aldus beweerde de minister verder, zal binnen 30 dagen verschijnen. De betrekkingen met bijna alle bisschoppen zijn goed. De regeering liet aan het Vaticaan weten, dat zij het betreurt, dat de Paus geen vertegenwoordiger in Portugal heeft.

Dit laatste bericht moet zeker dienen om de Koningsgezinden, of trouwe katholieken in het gevlei te komen, of om den tuin te leiden, en hen aldus met den nieuwen stand van zaken te verzoenen.

FRANKRIJK.

De Champagne-onlusten.

Sinds een paar dagen komen er verontrustende berichten uit het land van den schuimenden wijn. De opgewonden wijnbouwers loopen te hoop, breken de kelders van de groote „fabrikanten" open, slaan vaten en flesschen stuk, bedreigen de autoriteiten,— kortom, zij gedragen zich haast zoo heftig als hun opvliegende collega's uit het zuiden het een jaar of wat geleden deden. Men vreest algemeen voor even ernstige ongeregeldheden als die van Narbonne onzaliger gedachtenis, en de regeering, die voor aanzienlijke versterkingen van de gewapende macht in de oproerige streek gezorgd heeft, is op alles voorbereid.

De oorzaak van al deze opwinding is hier weer dezelfde: knoeierij van de groothandelaren.

Het jaar 1910 is in heel Frankrijk een zeer slecht wijnjaar geweest; in Bourgogne is haast geen druif gerijpt, alles verregend, en ten gevolge van dien regen verwoest door den mildew, daar het water het sulfaat dat de planten tegen de gevaarlijke schimmel verdedigen moet telkens weer heeft weggespoeld. Ook Champagne heeft onder dien toestand geleden, en de oogst dien de wijnbouwers met veel moeite nog hebben kunnen binnenhalen is véél geringer, en dientengevolge veel hooger in prijs, dan andere jaren.

De fabrikanten nu, die genoodzaakt zijn hun champagne-voorraad aan te vullen, hebben geen zin die hoogere prijzen te besteden. Wel bestaat er een wet, die bepaalt wat champagne is, de streek aanwijst, waaruit een wijn afkomstig moet zijn om den naam „champagne" te mogen voeren, maar die wet is zóó onvoldoende, dat niets den handelaars verhindert hun „champagne" te maken van wijn, die heelemaal niet in het afgepaalde gebied gegroeid en van buitenaf daarin ingevoerd is. Dat doen ze dan ook, en in de laatste weken zijn daarvoor groote hoeveelheden wijn uit andere streken, uit het zuiden vooral, die voor een prikje zijn ingekocht, naar Champagne vervoerd, om daar tot „champagne" te worden verwerkt. De boeren, die met hun schralen, duren oogst in hun kelders blijven zitten en op deze wijze niet eens de hooge kosten terugkrijgen die ze ervoor hebben moeten maken, zijn daardoor buiten zichzelf geraakt, en hier en daar tot opstand en vernieling gekomen, daden die de autoriteiten machteloos hebben moeten aanzien.

Vooral wat onlangs gebeurd is gaat alle perken van het toelaatbare te buiten. Na den vorigen dag de mairie bestormd te hebben van Venteuil, een plaatsje bij Reims, waar een paar kameraden wegens sabotage-feiten door den officier van justitie werden verhoord, en daardoor hunne eventueele arrestatie te hebben onmogelijk gemaakt, trokken de oproerlingen naar Hautvillers en drongen er binnen in een kelder die vol lag met vreemden wijn. De eigenaar, die iets dergelijks vreesde, had juist zijn eigendom willen laten weghalen om het in veiligheid te brengen, maar de boeren waren hem voor..... Alles werd kort en klein geslagen, en meer dan 430 hectoliter wijn gingen verloren.

Gelukkig verscheen er op dat oogenblik iemand, die de woedende boeren tenminste nog eenigszins tot rede wist te brengen. Het was de heer Bolo, voorzitter van de „Fédération Générale des Vignerons", bond, die de belangen van de wijnbouwers voor geheel Frankrijk behartigt. In overleg met de „Fédération Viticole Champenoise" stelde hij voor de vijandelijkheden op te schorten tot de Kamer gelegenheid zou hebben gehad na afhandeling van de begrooting aanvullende wetsbepalingen te maken ter bescherming van de belangen van de wijnbouwers van Champagne.

Al hadden de oproerlingen ook niet veel fiducie in dat plan, toch maakte het voorloopig een eind aan de gewelddadigheden. Des middags werd een groote vergadering gehouden, waar afgevaardigden van de boeren uit achttien aangrenzende gemeenten aanwezig waren, en waar de prefect van het Marine-departement het woord voerde. Hij had niet veel succes. Een voorstel om voorloopig de gewelddadigheden te staken scheen een oogenblik aangenomen te zullen worden. Maar de boeren eischten te veel. „Dan moet de prefect ook den knoeiers aanzeggen dat ze in dien tijd geen wijn mogen invoeren", riep men. Dat beloofde de prefect. „En geen een maire ontslagen!" Maar zóóver kon de prefect niet gaan, en toen hij zag dat het toch weer mislukte glipte hij maar weg door een achterdeurtje...

Het voorstel een wapenstilstand te sluiten werd dus niet officieel aangenomen, en men kan nog steeds allerlei geweld verwachten. Met het oog daarop heeft de regeering terstond daarna alle punten waar gevaar dreigde laten bezetten. Of dit eenige uitwerking zal hebben dan wel of de gemoederen er nog meer door verbitterd zullen worden zal nu moeten worden afgewacht.

Intusschen heeft de regeering een nota gepubliceerd, waarin gezegd wordt dat het optreden der wijnbouwers onverklaarbaar is, daar de regeering zich dadelijk bereid verklaard heeft, alle mogelijke maatregelen te nemen die in hun belang noodig mochten blijken. De Kamer heeft geldelijke hulp gevoteerd, die wel gering is in verhouding tot de geleden verliezen, maar die toch gelegenheid geeft den ergsten nood te lenigen. Men zal een wetsontwerp indienen om de knoeierijen nag beter tegen te gaan, maar de wijnbouwers moeten zich dan ook niet schuldig maken aan daden die geen enkele regeering kan dulden... Kortom, minister Briand gaat zoover als hij maar gaan kan in zijn beloften, en vermijdt alles wat de opgewonden Champagners nog meer zou kunnen prikkelen. Als ze zich maar rustig houden, krijgen ze àlles wat ze hebben willen.

Maar of deze nota nu wel veel uitwerking zal hebben, nu de oproerlingen juist eens zien, wat ze met hun gewelddadig optreden bereiken kunnen, en reeds bereikt hebben? Frankrijk is nu eenmaal een land waar je schreeuwen moet, en wat stuk slaan, om iets gedaan te krijgen. 't Is maar de vraag of de boeren nu meenen zullen genoeg geschreeuwd, en genoeg stukgeslagen te hebben om heelemáál hun zin te krijgen. En, nog eens, dat moeten we afwachten.

De onlusten in Champagne.

De onrust onder de wijnboeren van Champagne, die hoogst verbitterd zijn tegen de wijnvervalschers, duurt voort. Zooals men weet hebben eenige honderden wijngaardeniers een inval gedaan in de kelders van den handelaar Perier te Daméry, dien zij voor een wijnvervalscher hielden. Duizenden flesschen champagne werden vernield, terwijl van vele vaten de bodem werd ingeslagen. De aangerichte schade wordt geschat op meer dan 100.000 frs. Perier denkt er over, de gemeente een proces aan te doen, daar hij haar verantwoordelijk stelt voor het gebeurde.

Het parket van Epernay is Woensdag te Damery gekomen, begeleid door gendarmen, om een nauwkeurig onderzoek in te stellen; voortdurend wordt door de omstreken gepatrouilleerd. De rechter van instructie ondervind bij zijn arbeid weinig medewerking; het blijkt zeer moeilijk juiste gegevens te verzamelen. 's Avonds werd het onderzoek voortgezet te Venteuil. Toen twee wijngaardeniers in het stadhuis verhoord werden, verspreidde zich 't gerucht, dat zij gevangen waren genomen. Onmiddelijk liep de bevolking voor het gemeentehuis te hoop; steenen vlogen door de ruiten; knalsignalen verwittigden de bewoners der omliggende dorpen van hetgeen gaande was, waarop dezen dadelijk van alle kanten toesnelden om de gevangenen te helpen ontzetten.

Zoover behoefde het echter niet te komen; al spoedig verschenen de twee wijnboeren op de stoep van het stadhuis waar hun een geestdriftige ovatie werd gebracht.

Het parket verliet daarop Venteuil. Tijdens den rit naar Epernay werd de auto, waarin de rechter van instructie en de procureur van de republiek hadden plaats genomen, herhaaldelijk aangehouden door benden boeren, die, gehoor gevende aan het alarmsignaal, optrokken naar Venteuil. De minister-president heeft strenge bevelen uitgevaardigd, om een herhaling der troebelen te voorkomen.

Bij het parlement zijn ontwerpen aanhangig, om de wijnvervalsching tegen te gaan, terwijl groote bedragen zijn gevoteerd tot ondersteuning der wijngaardeniers, die schade hebben geleden ten gevolge van overstroomingen enz.; de toestand in Champagne schijnt echter ernstiger te zijn dan men te Parijs wel vermoedt.

De wijnboeren hebben toch hun verwoestingswerk voortgezet. Thans in Hautvillers, in de kelders van de wijnkoopers Berthet en Bocquillon. Tegen middernacht waren de boeren uit alle omliggende gemeenten in Hautvillers samengestroomd, en, om geen maatregelen der overheid te duchten te hebben, besloten zij onmiddelijk aan het werk te gaan. Met roode vlaggen, geëscorteerd door hun vrouwen, liederen zingend, overvielen zij de wijnkelders, vernielden de deuren, sloegen de wijnvaten met steenen stuk, gooiden de flesschen tegen den steenen vloer. Het gebeurde alles zoo gauw, dat toen de onderprefect gewaarschuwd was, zich gekleed had en naar de plaats des onheils was gegaan, de woestelingen al lang weer waren vertrokken.

De burgemeester van Epernay heeft den sous-prefect bericht, dat hij niet verder in kon staan voor de handhaving der orde.

Cavalerie en infanterie bewaken thans de woningen der wijnhandelaars.

Advertentien.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 18 FEBRUARI — 4 MAART.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	H. Hichborn.	18 Febr.	New-York	18 Febr.	Maracaibo
Maracaibo	„ „	23 „	Maracaibo	23 „	New-York
Prins Willem I	A. R. Nyboer.	18 „	Amsterdam	20 „	New-York
Aurora	Christophersen	15 „	Maracaibo	20 „	La Guayra
Aurora	„ „	22 „	La Guayra	24 „	Maracaibo
Aurora	„ „	1 Maart.	Maracaibo	6 Maart.	La Guayra
Philadelphia	A. L. Perry.	23 Febr.	New-York	23 Febr.	La Guayra
Philadelphia	„ „	28 „	La Guayra	1 Maart.	New-York
Pr. Willem V	J. Aarents.	25 „	New-York	27 Febr.	Amsterdam
Prinses Juliana	Kissing.	19 „	Aruba	21 „	Bovw. Eiland*
Zulia	S. S. Morris.	4 Maart.	New-York	4 Maart.	Maracaibo
Prins Maurits	J. C. Metus.	4 „	Amsterdam	4 „	New-York
Hirondelle. Bgt		14 Febr.	Maracaibo	18 Febr.	Maracaibo
Sparta.	Habelmann	16 „	Haitî	19 „	Hamburg
Cittá di Milano	F. Ferraro.	21 „	Genua	22 „	Colón
Utrecht	De Boy	17 „	Bonaire	21 „	Bonaire**
Director	Bickerstaffe.	25 „	Liverpool	25 „	Baranquilla
Citá di Milano,	F. Ferraro	4 Maart	Colon	5 Maart	Genua.

Den 23e Febr. zijn vertrokken de 2 Venezolaansche Gouletten *Diana* en *Pluma de Oro* naar Coro en de Holl schoener *Leontine* naar St. Domingo.

* via Bonaire.

** 23 Febr. is zij hier weer binnengevallen.

De Spaansche boot „Legazpi" wordt 16 Maart hier verwacht.

1 Maart wordt hier de „Graecia", Kapitein C. v. Luckner verwacht, komend van Hamburg via St. Tomas, Trinidad, Carúpano, La Guayra en Puerto Cabello.

3 Maart wordt de „Almerian", Kapitein Cook verwacht van Liverpool.

AANMERKING. In deze lijst geven we op de 1ste plaats de booten der **K.W.I.M.** en die der: „Red D Line".

ONDER de eerste lijn geven we ook andere stoomschepen en eenige grootere schoeners, die geregeld onze haven bezoeken.

N. B. Alle datums van aankomst en vertrek zijn volgens de respectievelijke vaarplannen.

Veranderingen in deze datums, wanneer wij er bij tijds van in kennis gesteld zijn, zullen ook vermeld worden.

De Redactie verzoekt Heeren Agenten van Stoomvaartlijnen en Kapiteins van Gouletten beleefd ons hunne vaarplannen **GEREGELD** te zenden en ons van wijzingen of fouten in tijds te verwittigen.

REDACTIE.

Drukker:
B. L. BOGAERS.